

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26

Bærum Venstres program 2015 – 2019

Et grønt og urbant Bærum

Endrings- og tilleggsforslag sendes innen 10. desember 2014 til Mette Kaaby (mette@metrofon.no) eller Jakob Bronebakk (bronebakk@gmail.com). Mal for dette finnes på Bærum Venstres hjemmesider.

Frihet. Fremtid. Felleskap.

www.venstre.no

27 **Kjære velger,**

28

29 Bærum har det beste av både by og land – og noen av utfordringene som hører til by og land.
30 Venstre har lenge vært en forkjemper for at vi skal løse dette dilemmaet på en måte som beskytter
31 det fine vi har, samtidig som vi ser nødvendigheten av å tenke nytt.

32 **Grønt, bærekraftig og urbant**

33 Områdene omkring hovedstaden opplever et høyt press på å tilrettelegge for befolkningsvekst. Flere
34 folk på et sted innebærer økt behov for infrastruktur, flere boliger, økning i helsetilbud, skoler og
35 barnehager.

36 Bærum kjennetegnes av frodige grøntområder og har en sammenhengende bebyggelse omkranset
37 av Oslo, Asker, Hole, marka og fjorden. For at vi skal beholde denne grønne frodigheten i møte med
38 befolkningsveksten må vi være tydelige på hvor det bør bygges tett og høyt, og områder hvor det
39 ikke bør bygges i det hele tatt. Ellers risikerer vi at grøntarealer og landbruksjord – dette
40 kulturlandskapet vi er så stolte av – etter hvert dekkes av bil-basert “suburban sprawl” etter verste
41 amerikanske modell.

42 Bærum opplever også utfordringer man forbinder med byer: lange køer på veiene, luft- og
43 støyforurensning fra trafikk, sosial ulikhet og nød og økt kriminalitet og rusproblemer, behov for
44 gode sosiale byrom og planløsninger i tettsteder. For å løse disse må vi akseptere at Bærum i stor
45 grad er blitt en by, og utvikle løsninger deretter.

46 Bærum Venstre ønsker en utvikling som er **grønn og bærekraftig**. Kortsiktige økonomiske hensyn må
47 vike for langsiktige miljøhensyn og en rettferdig samfunnsutvikling basert på frihet, fremtid og
48 fellesskap.

49 Vi vil at nye bygninger i Bærum må være nullutslipps- eller plusshus, og bygget med så lite ibrørende
50 energi som mulig.

51 Venstres mål er å redusere klimagassutslippene i Bærum sammenlignet med 1990 med 40 prosent
52 innen 2020 for å redusere skadene som følge av global oppvarming. For å nå dette målet må all
53 fremtidig trafikkvekst tas av bane, sykkel, gange og kollektivtrafikk. Derfor vil Venstre prioritere
54 miljøvennlig transport og byutvikling rundt prioriterte kollektivknutepunkt som Fornebu, Sandvika og
55 Høvik. Venstre vil iverksette utbygging av Fornebubanen umiddelbart og forlenge Kolsåsbanen til
56 Rykkinn og Lommedalen. På denne måten vil vi skape en enklere, tryggere og mer miljøvennlig
57 hverdag for folk flest og forutsigbare infrastrukturløsninger for næringslivet.

58 **Arbeidsliv**

59 Bærum har et variert næringsliv. Verdiskapningen stammer i hovedsak fra handel og
60 kompetansebasert næringsliv. Som en del av hovedstadsregionen drar vi nytte av nærheten til Oslo.
61 Vi har en mangfoldig befolkning som preges av høyt utdanningsnivå og høy inntekt.

62 Mange av disse bedriftene er i Bærum fordi deres ansatte setter pris på livskvaliteten som kommer
63 fra nærheten til både by og land. Dette skal vi ta vare på.

64 Vi skal også huske at fordelene med nærhet til Oslo – med et stort antall arbeidsplasser – fordrer at vi
65 har en infrastruktur som gjør det enkelt å bo i Bærum og jobbe i Oslo eller andre steder.

66 Samtidig er det i alles interesse at det blir flere arbeidsplasser i Bærum, slik at flest mulig kan ha
67 arbeid nærmere der de bor. Dette vil forbedre livskvalitet og redusere presset på kollektivtrafikk og
68 veinettet til Oslo. Et av kjennetegnene ved en by er jo at veldig mange kan både bo og jobbe der.

69 Som Norges femte største kommune er Bærum større enn de fleste norske byer. Venstre mener
70 derfor det er på det rette at Bærum får, eller beholder, noen av de elementene som kjennetegner en
71 storby, som for eksempel et fullverdig sykehus, en fullverdig høyere utdanningsinstitusjon og
72 tilgjengelige boliger i alle prisklasser. Dette for at våre innbyggere skal kunne leve hele sitt livsløp i
73 Bærum.

74 Ingen forventer at innbyggerne i Stavanger skal reise til Sandnes for behandling – vi i Bærum bør ikke
75 måtte reise til Drammen for det heller.

76 Med det antallet kunnskapsbedrifter som finnes i Bærum er det også naturlig at det finnes en høyere
77 utdanningsinstitusjon – for eksempel innenfor miljø- og energiteknologi.

78 Venstre har i perioden 2011 – 2015 vært viktig for å balansere utviklingen i Bærum, selv om det har
79 vært rent Høyre-flertall i kommunestyret. Din stemme på Venstre i 2015 kan gi oss en enda sterkere
80 posisjon i perioden 2015 – 2019.

81 Venstre vil fortsette å stå på for at Bærum utvikles på en måte som tar vare på våre grønne verdier,
82 men som aksepterer at vi velger fortetting og urbanisering der dette er mest hensiktsmessig.

83 Hilsen

84 (førstekandidat)

85

86 **Innhold**

87

- 88 1. **Venstres visjon for Bærum**
- 89 2. **En balansert areal-, transport- og miljøpolitikk**
- 90 3. **Næringsliv basert på kunnskap og innovasjon**
- 91 4. **En skole for dagens elever men fremtidens samfunn**
- 92 5. **Kultur og frivillighet**
- 93 6. **Helse og sosiale forhold**
- 94 7. **Liberale verdier: demokrati og forvaltning**

95

96 **Venstres visjon for Bærum**

97

98 **Et liberalt samfunn**

99 Venstre er Norges sosialliberale parti. Vi vil skape et samfunn der man har frihet til å forme sitt eget
100 liv, samtidig som vi tar ansvar for hverandre og for miljøet vårt. Denne friheten skapes ved å gi reell
101 valgfrihet til alle – ikke bare de som har egne ressurser til det – og det er også slik vi tar ansvar for
102 hverandre. Et godt samfunn er skapt av frie mennesker som er i stand til å ta gode valg for seg selv,
103 sin familie og verden rundt dem.

104

105 **En grønn og bærekraftig utvikling**

106 Bærum skal være en grønn kommune som kombinerer vekst med beskyttelse av vår livskvalitet, og
107 urbanisering med vår landlige historie og geografi. Transport- og arealplanlegging skal gå hånd i hånd
108 for å svare på miljø-, trafikk- og naturvernutfordringene ved å bygge høyt og tett ved
109 kollektivknutepunkt, og verne grønne områder fra utbygging. Bærum skal være en
110 foregangskommune innen grønn by- og tettstedsutvikling.

111 **En enklere, tryggere og mer miljøvennlig hverdag for folk flest**

112 Klimatiltak er en billig forsikring for å redusere skader som følge av global oppvarming i fremtiden.
113 For å nå klimamålet ønsker Venstre at all fremtidig trafikkvekst i Bærum tas av bane, sykkel, gange og
114 kollektivtrafikk. Å ta vare på naturen; jord, luft, vann og det biologiske mangfoldet, er avgjørende for
115 vår eksistens og har verdi i seg selv. Venstre vil ha et Bærum uten forurensing, der ressursene
116 forvaltes til det beste for oss som lever nå og for fremtidige generasjoner.

117 **En skole for fremtiden**

118 Bærum Venstre ønsker en skole der elevene kan utvikle så mye som mulig av sitt naturlige
119 potensiale. Vi ønsker en skole med faglig dyktige og oppdaterte lærere innen basisfag og estetiske
120 fag som har tid og ressurser til å gi barna individuelt tilpassede utfordringer. Bærum Venstre vil øke
121 antallet støttefunksjoner, slik at barn med sosiale eller psykiske problemer fanges opp så tidlig som
122 mulig, og redusere skolebyråkratiet slik at lærerne frigjøres til å fokusere på fag og elevfokus.

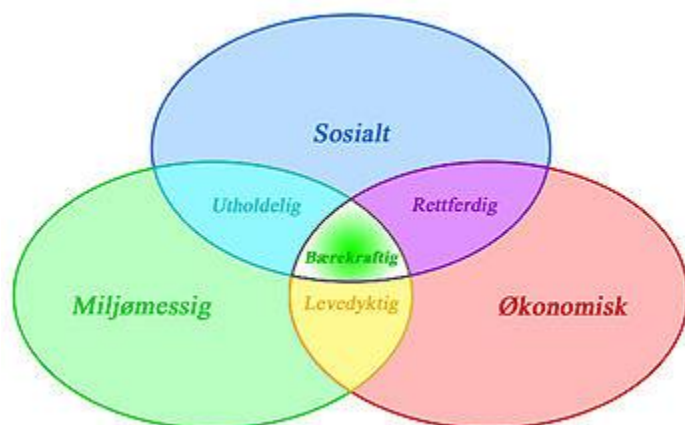
123 **En kommune som viser varme**

124 Bærum Venstre vil at Bærum skal bli enda bedre til å ta vare på de vanskeligst stilte blant oss og
125 brukere av helse og omsorgstjenester. Vi ønsker at våre innbyggere skal oppleve verdighet, kvalitet i
126 offentlige tilbud og hjertevarme gjennom hele livsløpet. Vi skal kjempe på alle arenaer for at Bærum
127 sykehus gjenopprettes til et fullverdig sykehus. Vi ønsker at eldrebølgen skal møtes gjennom et
128 samarbeid mellom kommunen, offentlige, private og frivillige tjenesteytere og ikke minst – brukerne
129 selv.

130
131

En grønn og bærekraftig areal-, transport- og miljøpolitikk

132 Venstres ambisjon er et Bærum tuftet på *bærekraftig utvikling* der kortsiktige økonomiske hensyn
133 må vike plassen for langsiktige miljøhensyn og en rettferdig samfunnsutvikling basert på frihet,
134 fremtid og fellesskap.

135

136 Bærum en flott kommune der mange vil bygge og bo. Vi har en sentral beliggenhet med et mangfold
137 av natur, kunnskap og kultur. Dette gjør oss attraktive for tilflyttere og næringsliv og bidrar til en
138 positiv sosial og økonomisk utvikling i kommunen. Samtidig fører den høye befolkningsveksten til et
139 stort press på miljø og arealressurser i form av utbygging av boliger, næring, transport og
140 kommunikasjon.

141 Bærum er en kommune med rike naturverdier, landskap og biologisk mangfold. Disse verdiene bidrar
142 til unike muligheter for naturopplevelser, friluftsliv og landbruk. Kombinasjonen av høyt
143 utbyggingspress og ønsket om å bevare et åpent, grønt og landlig Bærum setter oss i et dilemma
144 mellom grønne og urbane verdier. Dette dilemmaet kan kun løses ved å tenke langsiktig, ansvarlig
145 og bærekraftig.

146 Norge bryter med sine internasjonale forpliktelser for luftkvaliteten rundt storbyene, og EFTAs
147 overvåkingsorgan ESA har gått til sak mot Norge. Norsk Institutt for Luftforurensning anslår at 75
148 prosent av NOx utslippene kommer fra tungtransport og varetransport i Osloområdet. Nye E18 løser
149 ikke alle utslipps- og trafikk problemer alene. Kombinert med økt satsning på bane, sykkel, gange,
150 kollektiv og andre miljøsmarte tiltak som el-sykkel, el-bil og el-ferger er nye E18 imidlertid ett av
151 mange tiltak for å utvikle et grønt og bærekraftig Bærum.

152 Klimatiltak er en billig forsikring for å redusere skader som følge av global oppvarming i fremtiden.
153 Venstre legger FNs anbefalinger om at rike land må kutte 25 – 40 prosent av sine klimagassutslipp
154 innen 2020 til grunn i klimapolitikken. Bærum må derfor ha som mål å redusere CO2 utslippene med
155 40 prosent sammenlignet med 1990 innen 2020. For å nå klimamålet må all fremtidig trafikkvekst i
156 Bærum tas av bane, sykkel, gange og kollektivtrafikk. Derfor vil Venstre prioritere miljøvennlig
157 transport og byutvikling rundt prioriterte kollektivknutepunkt som Fornebu, Sandvika og Høvik.
158 Venstre vil iverksette utbygging av Forneubanen umiddelbart og forlenge Kolsåsbanen til Rykkinn og
159 Lommedalen. På denne måten vil Venstre skape en enklere, tryggere og mer miljøvennlig hverdag for
160 folk flest og forutsigbare infrastruktur løsninger for næringslivet.

161 **By- og tettstedutvikling i prioriterte kollektivknutepunkt**

162 Venstre ønsker å ta vare på et grønt, landlig og åpent Bærum. For å bevare landbruk og grøntareal
163 må vi legge til rette for fortetning og byutvikling ved prioriterte kollektivknutepunkt. Dette vil bidra til
164 å redusere klimautslipp og transport utfordringer knyttet til befolkningsveksten. Ved hjelp av effektiv
165 arealutnyttelse og større kollektivsatsning er det mulig å løse utfordringer som følge av veksten uten
166 å flytte marka grensen eller bygge ned flere jorder og grøntarealer

167 Transport, miljø og boligutbygging henger tett sammen i Bærum. Dessverre tøyser utbyggere i Bærum
168 stadig grensene for å oppnå kortsiktig økonomisk avkastning samtidig som den politiske prosessen er
169 preget av for mange kompromiss. Resultatet er at jordbruksareal, grønne lunger og villastrøk bygges
170 ut og fortettes mens kollektivknutepunkt som Sandvika, Bekkestua, Høvik og Fornebu ikke utnyttes
171 optimalt til by- og tettsteds-utvikling.

172 **Effektive kollektivløsninger på tvers, ikke bare på langs**

173 Mangelen på en samordnet og konsistent bolig- og transport politikk fører til en negativ utvikling i
174 Bærum der trafikkøkningen i stor grad dekkes av økt privatbilisme istedenfor miljøvennlige
175 kollektivløsninger..

176 I tillegg er transport og kommunikasjon i Bærum er i for stor grad preget av å løse transportbehovet
177 til Oslo. Dette fører til ensidig fokus på klimaskadelig gods og person-bil transport i aksene til/fra Oslo
178 på bekostning av tverrkommunikasjon i Bærum. Et grelt eksempel på dette er fremdriften i utbygging
179 av Forneubanen, planer om massiv boligutbygging på Fossum uten tilrettelagt kollektivtilbud og
180 mangelen på en helhetlig planlegging av banetilbud for Oslo og Akershus under ett.

181 I dag er det vanskelig og kostbart å ta kollektiv på tvers i Bærum. Venstre ønsker utbygging av
182 Forneubanen iverksettes umiddelbart og at Kolsåsbanen forlenges til Rykkinn, Sandvika Stasjon og
183 videre til Lommedalen.

184 **Energieffektive og miljøvennlige boliger**

185 Byutvikling i kollektivknutepunkt skal tilrettelegge for: Passivhus og plusshus, trehus / gjenvinning

186 **Fjordveien og el-ferge til Fornebu**

187 Oslofjorden er i stor grad en uutnyttet vei for miljøvennlig transport i Osloregionen. Ambisjonen må
188 være at Oslofjorden blir et nasjonalt og internasjonalt utstillingsvindu for miljøvennlig og effektiv
189 framkommelighet. Et slikt tilbud er ikke bare god helse for jordkloden vår, et båt-tilbud til og fra jobb
190 er også med på å gi bedre livskvalitet for den enkelte passasjer.

191 Mye har gått galt med kollektivtransport tilbudet på Fornebu. Mens passasjerer og næringsliv står i
192 kø, svarer fylke og kommune med kortsiktige brannslukningstiltak. Da er det lett for Ruter å
193 skrinlegge miljøvennlige transportløsninger som el-ferge mellom Fornebu og Oslo. Istedenfor ender
194 brukerne opp med det Ruter kan best: diesel drevne busser i kø.

195 Miljøvennlig transport krever helhetlig og langsiktig planlegging. Venstre etterlyser en transport og
196 miljø- økonomisk plan som inkluderer el-ferger som et miljøeffektivt transportmiddel for
197 Osloområdet.

198 I likhet med el-biler har ferger med batteridrift nullutslipp i tillegg til at de er rimelige i drift. For å ta
199 ut det fulle potensialet kreves det imidlertid helhetlig og langsiktig planlegging som integrer el-ferger
200 i den totale transportløsningen for Osloområdet. Det er dette perspektivet Bærum Venstre etterlyser
201 i debatten rundt ferger mellom Fornebu og Aker Brygge.

202 Bærum Venstre mener at el-ferge mellom Fornebu og Oslo er mer enn et kortsiktig virkemiddel for å
203 løse køproblemene inntil Fornebubanen engang er på plass.

204 Nullutslipp av helse, miljø og klimaskadelige gasser gjør at en el-ferge kvalifiserer til økonomisk støtte
205 fra det statlige NOX-fondet for skipsfart. I tillegg er eklektisk strøm et betydelig billigere drivstoff enn
206 diesel i Norge. Dette kan gjøre at regnestykket til Ruter plutselig går i pluss slik det har gjort for
207 batterifergen på E39 Lavik-Oppedal i Sognefjorden som kommer i drift i 2015.

208 En transport- og miljø- økonomisk plan som inkluderer el-ferger i indre Oslofjord i kombinasjon med
209 annen miljøeffektiv transport som Fornebubanen kan fort vise seg å være samfunnsøkonomisk langt
210 mer lønnsom enn dagens fastlåste situasjon på Fornebu.

211 Derfor ønsker Bærum Venstre at en slik plan utredes umiddelbart. På den måten kan en el-ferge til
212 besvær bli en el-ferge til begjær for så vel fylke, kommune og Ruter.

213 **Miljøsmarte transportløsninger**

214 I Bærum har mange familier to biler for å løse transportbehov til jobb, skole og fritid.
215 Befolkningsvekst og biltetthet er blant Norges høyeste. Køproblemene og utslippene av
216 helseskadelige gasser fra biltrafikken på nye E-18 vil ikke forsvinne dersom ikke innovative og
217 miljøvennlige transportløsninger tas i bruk.

218 Bærum Venstre mener at dersom antall kjøretøyer på nye E-18 ikke reduseres vil køproblemene
219 være like ille som i dag. Dersom ikke bruken av elektriske kjøretøy intensiveres vil heller ikke
220 utslippene av helseskadelige gasser som NOX, miljøskadelige gasser som SOX og klimaskadelige
221 gasser som CO2 minke.

222 Løsningen er grønne og innovative kollektivtilbud som for eksempel bildelingsløsninger med
223 elektriske biler. Dette er et praktisk tilbud som kan erstatte bil nummer to for familier i en travel
224 hverdag samtidig som køer og utslipp av helseskadelige gasser minker.

225 Bildelingsløsninger med elektrisk biler slår flere fluer i en smekk. Nullutslipp av helseskadelige gasser
226 og partikler for befolkningen i Bærum, bedre kapasitet på veiene, mindre kø og bedre rom for
227 effektiv og miljøvennlig kollektivtrafikk.

228 Bærum Venstre ønsker å beholde intensiver for økt bruk av el-biler i Bærum og styrke intensiver for
229 bildeling av el-biler. Adgang for el-biler i kollektivfeltet bidrar til å øke kapasitetsutnyttelsen på
230 veinettet og redusere utslipp av klimagasser. Miljøsmarte tiltak som bildeling forsterker denne
231 effekten.

232 Sykkelbyen Bærum

233 Sykling er en viktig del av løsningen på mange problemer: trafikk, klima, lokal forurensning og
234 folkehelse. En stor andel av reisene som gjøres med bil er så korte at de enkelt kunne gjøres på
235 sykkel, og spesielt dersom man inkluderer elsykler i bildet. En økning i sykkelandelen vil redusere
236 trafikkmengden på både små og store veier, redusere utslipp både av klimagasser og annen
237 forurensning, samt bedre innbyggernes helse ved økt fysisk aktivitet.

238 Som et første steg må Sykkelstrategi fra 2011 følges opp slik at gir en realistisk mulighet for å nå 10%
239 sykkelandel i 2020. Dette innebærer både bedre tilrettelegging, og en holdningsendring blant
240 Bærums innbyggere. Sykkel bør prioriteres ved utbygging av nye veier, og både offentlige og private
241 bygg bør ha trygg og lett tilgjengelig sykkelparkering. Eksisterende sykkelruter bør skiltes bedre, og
242 gjøres enklere og mer effektive å bruke til daglig transport, og ikke bare for fritidsreiser.

243 Elsykler gir en mulighet for miljøvennlig og helsebringende sykling også for lengre reiser, eller for
244 personer som pga. helse eller beliggenhet ikke orker å sykle i dag. El-sykling bør oppfordres, for
245 eksempel ved at Bærum kommune tilbyr elsykkel framfor tjenestebil i de virksomheter det er
246 naturlig. Det bør også opprettes en prøveordning med elsykkel-deling slik det i dag finnes for elbiler,
247 for eksempel i forbindelse med et kjøpesenter eller kollektivknutepunkt.

248 Økt sykling om vinteren er en god måte å øke sykkelandelen på. Selv om den norske vinteren er kald
249 og mørk er det fullt mulig å sykle gjennom den, dersom vedlikehold av vei- og gang- og sykkelveinett
250 gjøres riktig. En prøveordning med forsterket vintervedlikehold av viktige pendlerruter mellom
251 Bærum og Oslo bør gjennomføres.

252 En effektiv måte å skape et mer sykkelvennlig Bærum i fremtiden er å skape fremtidens syklistler.
253 Bedre tilrettelegging for sykling til skole, ved bedre sykkelparkering og trafikkreduserende tiltak i
254 nærområdet, vil gjøre det mulig for flere barn å sykle til skolen. Rektorer ved skolene bør i mindre
255 grad få begrense elevenes adgang til å sykle til skolen.

256 Nye E18 ingen universalløsning

257 Nye E18 løser ikke alle utslipps- og trafikk problemer alene. Kombinert med økt satsning på bane,
258 sykkel, gange, kollektiv og andre miljøsmarte tiltak som el-bil og el-ferger er nye E18 imidlertid ett av
259 mange tiltak for å utvikle et grønt og bærekraftig Bærum.

260 Nye E18 er først og fremst et tiltak for å redusere støy og luftforurensningen for Bærums innbyggere
261 fra en av landets mest trafikkerte Europaveger. Luftforurensning er et stort problem for folkehelsen i
262 Bærum og dagens E18 er den største negative bidragsyteren. Dette er hovedgrunnene til at Bærum
263 Venstre støtter nye E18 og har vært en pådriver for Oslo Pakke 3 og arbeidet med å sikre
264 utbyggingen plass i nasjonal transportplan.

265 Samtidig er det viktig å være klar over at nye E18 ikke er en universalløsning for alle utslipps- og
266 trafikk problemer alene. I følge Vegvesenet vil Nye E18 i kombinasjon med gamle E-18 få en
267 kapasitetsvekst på maksimum 30 prosent mens TØI anslår at tungtransporten vil legge beslag på over
268 20 prosent av denne veksten. Dette vil komme som en stor overraskelse for mange privatbileiere.
269 Dersom ikke Nye E18 kombineres med økt satsning på bane, sykkel, gange, kollektiv og andre

270 miljøsmarte tiltak vil kjøpproblemene være like ille og utslippene av CO2 og andre klimaskadelige
271 gasser like store.

272 Nye E18 åpner opp for viktige gevinster som må ses i sammenheng med en samordnet miljø- og
273 transportplanlegging. Ved at store deler av traseen ligger i tunnel blir arealet over tunnelene
274 tilgjengelig for økt satsning på kollektivtrafikk, sykling og grønnere og bedre tettstedsutvikling for
275 eksempel i Sandvika og på Høvik.

276 Disse gevinstene kommer imidlertid ikke av seg selv og Bærum Venstre vil være en pådriver for at
277 nye E18 legger til rette for flere kollektivfelt, økt bruk av sykkel, el-bil, redusert støy og forurensing og
278 grønn by- og tettstedsutvikling.

279 **Prioritert og samordnet transport- og boligutvikling**

280 Venstre vil ha en prioritert og styrt transport- og boligutvikling i kommunen. For å løse felles
281 utfordringer med befolkningsvekst og miljø må transport og boligutbygging skje i tett samarbeid med
282 Oslo og kommunene i Vestregionen.

283 En grønn og bærekraftig utvikling av Bærum krever politisk vilje, handlekraft og nytenkning.

284 **Venstre vil:**

- 285 • Utarbeide en samlet, prioritert og styrt areal og transportplan i samarbeid med Oslo og
286 kommunene i Vestregionen
- 287 • Prioritere miljøeffektive kollektiv løsninger på tvers i Bærum (Bane løsning for Fornebu bør
288 inneholde en helhetlig løsning for tverrkommunikasjon i Bærum)
- 289 • At all trafikkvekst i Bærum tas av bane, sykkel, gange og kollektivt
- 290 • At godstransport overføres til jernbane og sjø
- 291 • At fossilt brennstoff erstattes av elektrisitet og andre rene energiformer
- 292 • At tettsteder og byer må bygges rundt kollektivknutepunkt slik at behovet for å eie og kjøre
293 bil reduseres og slik at man kan benytte seg av fleksible, klimavennlige transportløsninger
- 294 • At Bærum blir en foregangskommune innen grønn byutvikling ved å bedre tilrettelegge for
295 effektiv arealutnyttelse, gående og syklende, større kollektivsatsning og flere grønne lunger.
- 296 • Gjøre sykkelveier i Bærum bedre, mer effektive og enklere å bruke til og fra jobb, samt
297 innføre trafikkreduserende tiltak rundt skoler slik at flere barn kan sykle til skolen.
- 298 • Gjennomføre prøveprosjekter for el-sykkeldeling og forbedret vintervedlikehold, for å gjøre
299 sykling enklere for flere, hele året.

300 +++

301 **Næringsliv basert på kunnskap og innovasjon**

302

303 Bærum har i dag et sterkt og variert næringsliv, med alt fra globale teknologigiganter til små
304 servicebedrifter. Disse både tiltrekker seg, og er tiltrukket av, en høyt utdannet og kompetent
305 befolkning så vel som vår beliggenhet i hovedstadsregionen. For at Bærum skal stå frem som en
306 attraktiv, grønn by må nærings- og økonomisk politikk i kommunen legge til rette for dette. I korte
307 trekk betyr dette et fokus på områdene miljø, kunnskap, kultur og omsorg også i næringspolitikken.

308 En grønn, urban næringspolitikk betyr fokus på:

- 309 - Grundere, spesielt unge og nyutdannede som vil etablere kunnskapsbedrifter innenfor
- 310 sektorer som vil danne fremtidens arbeidsplasser;
- 311 - Ren energi og miljøteknologi, som over tid kan erstatte de fossile arbeidsplassene som er
- 312 viktige i Bærum i dag; og
- 313 - Kulturbedrifter og servicetilbud, som gjør det spennende å bo og jobbe i Bærums bysentre.

314 **Næringspolitikk er også kunnskapspolitikk**

315 Tatt i betraktning viktigheten av kunnskapsbedrifter for Bærums økonomi og posisjonen som Norges
316 "femte største by" er burde det finnes relevante høyere utdanningsinstitusjoner i Bærum med
317 tilknytning til lokale kompetansemiljøer.

318 Venstre vil:

- 319 - legge til rette for at Bærum er og skal være en kommune full av kompetansebedrifter som
- 320 tilbyr spennende jobber til våre innbyggere og de som bor i nabokommuner;
- 321 - At vi skal opprettholde de gode forholdene for nasjonale og internasjonale
- 322 høyteknologibedrifter som skaper store verdier og arbeidsplasser i Bærum; og
- 323 - Jobbe for at Bærum igjen skal få en høyere utdanningsinstitusjon, fortrinnsvis en høyskole for
- 324 miljø- og energiteknologi samarbeid med privat næringsliv i denne sektoren. .

325 **Omsorg er også næring**

326 Omsorgs- og andre kommunale tjenester er også næring - en liberal næringspolitikk betyr å være
327 åpen for nye løsninger innen omsorgssektor, men aldri på bekostning av kvaliteten på tilbudet til
328 våre borgere.

329 Vi må være villige til å prøve både nye og tradisjonelle måter å skape trygghet og varme for de
330 Bæringere som trenger hjelp og omsorg. Private aktører kan tilby tjenester på vegne av det offentlige,
331 så lenge kvaliteten sikres og tilbudet er likt for alle. Dette har vi utdypet i kapittelet "Vis varme –
332 Venstres helse- og sosialpolitikk for Bærum."

333 Vi bør, sammen med våre nabokommuner, søke effektive løsninger på felles problemer, også
334 innenfor omsorgssektoren. Vi tror våre borgere er mer opptatt av kvalitet og tilgjengelighet av
335 tjenester, enn hvem som tilbyr dem.

336 Vi må søke å oppnå samme effektivitet innenfor offentlig forvaltning og tjenester som privat sektor
337 strever etter, samtidig som kvaliteten i tilbudet ivaretas.

338 **Grønn næring**

339 Bærum må være grønn i mer enn en forstand. En av Bærums viktigste fordeler er vår nærhet til natur
340 og kulturlandskap. Dette forutsetter et levende landbruk og en aktiv reguleringspolitikk, for å sikre
341 det attraktive kulturlandskapet som gjør Bærum spesielt, og ta vare på Bærums historiske røtter som
342 landbrukskommune.

343 **Venstre vil:**

- 344 - Beskytte naturområdene i marka, så vel som landbruksområder, fra utbygging, ved en streng
345 reguleringspolitikk og ved å fortette rundt kollektivknutepunkter.
- 346 - Gi bæringer tilgang til kortreiste, miljøvennlige og etiske matprodukter, og støtte tilbyderne
347 av disse ved at Bærum kommune skal kun kjøpe kortreist økologisk mat der det er mulig.

348

349

350

351 **Nyskaping, innovasjon og etablering i kommunen**

352 Bærum Venstre synes generelt ikke at kommunen bør prøve å velge ut fremtidige vinnere i
353 næringslivet ved å støtte eller investere i spesielle selskaper eller sektorer. Det som derimot er
354 viktigst er å legge til rette for at private aktører kan gjøre dette gjennom å investere sin egen kapital
355 og arbeidsvilje.

356 **Venstre vil:**

- 357 -
- 358 - Redusere så mye som mulig rapporteringsbyrden for bedrifter, spesielt nystartede og små-
359 og mellomstore bedrifter.
- 360 - Bidra til å skape entreprenørskapsholdning og støtte opp om gründere blant annet ved å
361 sørge for at det finnes rimelige lokaler for kontorfellesskap med tilrettelagte tjenester og
362 fasiliteter.
- 363 - Oppmuntre etablerte bedrifter til å "knoppskyte" og se muligheter for nye anvendelser av
364 teknologi og kompetanse, og styrke kommunens satsing på veiledning og støtte for
365 kommersialisering.
- 366 - Tilrettelegge for at flere kvinner, unge og folk med andre kulturbakgrunner også kan skape
367 utviklingsbedrifter.
- 368 - Styrke ordninger som øker tilgangen til risikokapital for gründere og nye bedrifter, for
369 eksempel ved å avsette en liten del av kommunens midler til et såkornfond som i samarbeid
370 med profesjonelle investorer kan tilføre en mindre del av den nødvendige kapitalen.

371

372 **Bidra til samarbeid om nærings- og kompetanseutvikling**

373 Det viktigste for næringslivet i kommunen er at rammevilkårene er attraktive og forutsigbare, tilgang
374 på kompetent arbeidskraft, at det er tilgang på lokaler av hensiktsmessig størrelse og karakter, og at
375 infrastrukturen er god nok. Mye av dette avgjøres på arenaer utenfor kommunen, men Bærum
376 Venstre vil jobbe for å forbedre situasjonen direkte og indirekte.

377 **Bærum Venstre vil:**

- 378 - Sikre næringslivet i kommunen attraktive og forutsigbare rammevilkår.
379 - Oppmuntre det offentlige og næringslivet til å bli lærebedrifter og ta inn lærlinger.
380 - Være med å skape et universitets- og høyskolemiljø med nær forbindelse til det miljø-,
381 energi- og høyteknologiske næringslivet i Bærum, samt stimulere forskermiljøer til å etablere
382 seg i kommunen.
383 - Sørge for nær kontakt mellom næringsliv og myndigheter og bidra til å legge lista høyt for
384 kvalitet, etisk og miljøvennlig standard i næringslivet i Bærum.

385 **Landbruket må ha gode rammer for drift og utvikling**

386 Selv om landbruk utgjør en liten del av økonomien i Bærum er det en viktig del av vår kulturarv og
387 bomiljø. Bærum Venstres synspunkter på dette er mer utdypet i kapittelet "En balansert areal-,
388 transport- og miljøpolitikk." Et grønt og bærekraftig landbruk er en viktig del av et grønt og
389 bærekraftig Bærum.

390 **Bærum Venstre vil:**

- 391 - Fremheve landbrukets funksjon som utvikler og vokter av kulturlandskapet ved å øke bruken
392 av natur i barnehager, skoler, fritidsaktiviteter og i helse og omsorgstilbud.
393 - Legge til rette for direkteomsetning av produkter på gård og torg
394 for å støtte opp om entreprenørskap og merkevarebygging i Bærums landbruk.
395 - Gi landbrukskontoret for Asker og Bærum mandat og ressurser til å trekke gårdenes
396 landbruksdrift i økologisk retning gjennom veiledning om tilgjengelige ressurser og
397 finansiering
398 - Venstre vil styrke prosjekter som videreutvikler og formidler lokale mattradisjoner, lokalt
399 dyrket mat og foredling.

400

401

402 **Oppvekst i Bærum: Læring, lek og trivsel**

403 **Kvalitet og fleksibilitet i omsorgen for barn i barnehager**

404 Mange familier har arbeid utover ettermiddag og kvelden. Venstre vil fortsette å tilby familier
405 fleksible løsninger og barnehager med utvidede åpningstider. Hvor lenge et barn kan oppholde seg i
406 barnehagen bestemmes gjennom en makstid på 9,5 t.

407 Dagens maksprisbestemmelse tar ikke hensyn til familier med lav inntekt. Derfor vil vi ha en
408 innteksgradert betaling som gjør det økonomisk gunstigere for lavinntektsfamilier å velge
409 barnehageplass.

410 **Rekruttering av fagpersonell**

411 Kvaliteten i norske barnehager avhengig av dyktige fagpersoner. Derfor er det viktig å satse mere på
412 ledelse, etter- og videreutdanning av barnehagepersonell. Økonomisk likebehandling vil også bidra til
413 å gjøre barnehagen til en mer attraktiv arbeidsplass.

414 At ansatte har riktig kompetanse er viktig for å kunne fange opp og legge til rette for barn som har en
415 krevende hjemmesituasjon, er utsatt for vold eller andre overgrep eller som ikke utvikler seg slik de
416 burde.

417 **Bærum Venstre vil**

418 - tilby flere assistenter barnehagelærerutdanning og videre- og etterutdanning av førskolelærere.

419 - Sikre at det ved utdanning av barnehagelærere ved Kunnskapssenteret i Sandvika gis undervisning i
420 signaler på tidlige kjennetegn på mishandling, misbruk, omsorgssvikt av barn og prosedyrer for
421 melding skal være obligatorisk.

422 **Det beste er godt nok for barna**

423 Barn utvikler seg og lærer gjennom stimulerende lek og sosialisering, forutsatt at deres basale behov
424 for trygghet og omsorg er ivaretatt. Å sikre høy kvalitet i dette har større betydning for barns
425 læreevne senere i utdanningen, enn å innføre lavere skolealder eller skolerettet læring i barnehagen.
426 Førskolelærernes og de ansattes holdninger til barna er viktige. Deres personlige egenskaper i form
427 av engasjement, livsenergi, lydhørhet sammen med kunnskaper om hvordan barn lærer og utvikler
428 seg, og bevissthet om hva barn skal lære, er det som samlet utgjør kvaliteten i omsorgen overfor
429 barna.

430 **Bærum Venstre vil**

431 - Styrke de viktigste kvalitetsfaktorene i barnehagene:

432 - Tilby fysiske omgivelser som stimulerer til lek, aktivitet og nysgjerrighet.

433 - Tilby et varmt måltid 4 dager i uken basert på økologiske råvarer.

434 - Et team av kompetente ansatte som arbeider målrettet med det pedagogiske arbeidet og
435 som er bevisste på at deres personlige egenskaper er viktig for kvaliteten i omsorgen for
436 barna.

437 - Det er vårt mål at det maksimalt er seks barn under tre år per barnehagelærer, og ikke flere enn

438 tolv barn over tre år per lærer.

439 **En skole for dagens elever og fremtidens samfunn**

440

441 Elevene i Bærumsskolene skal tilbys en kompetent, trygg og fremtidsrettet utdanning

442 Vi vil tilrettelegge for at basisfagene kombineres med fremtidens behov for digital kompetanse,
443 kompetanse innen kommunikasjon og samarbeid, kreativitet og innovasjon, kritisk tenkning og
444 problemløsning, og det å lære å lære. Samfunnsutviklingen krever en større kulturell bevissthet, et
445 personlig og sosialt etisk ansvar, politikk og demokrati og enkeltmenneskes ansvar i et lokalt og
446 globalt perspektiv, og dette må skolen ta et opplæringsansvar for.

447 **Flere støttefunksjoner inn i skolen**

448 Flere elever har i dag behov for råd og støtte på andre livsområder enn det skolefaglige. Psykisk
449 relaterte lidelser, lav selvtillit, utilpasshet, mobbing og fremmedgjøring i skolen gjør at elever blir
450 hengende etter eller uteblir fra skolen. Når barn sliter tidlig i livet vil mange også streve som voksne.
451 Barns psykiske helse må prioriteres på lik linje med deres fysiske helse og skolen må kunne tilby
452 rådgivere og prioritere lærernes ressurser til oppgaver som fokuserer direkte på eleven.

453

454 **Bærum Venstre vil**

455 - Øke tilgangen til støttefunksjoner i skolene som vaktmester, helsesøster, sosiallærere,
456 rengjøringspersonale og sekretærer og ansette flere helsesøstre innen 2019.

457

458 - Få flere psykologer inn i kommunehelsetjenesten og flere kvelds- og helgeåpne polikliniske tilbud og
459 lavterskeltilbud rettet mot ungdom.

460

461 **Språk og mestring**

462

463 Å mestre flere språk er viktig i en stadig mer globalisert verden. Jo bedre språkforståelse man har jo
464 bedre gjør man det på skolen. Som ny arbeidsinnvandrere eller flyktning i Norge er det viktig å lære
465 seg språket raskt.

466 **Bærum Venstre vil**

467 - Sette i gang et prøveprosjekt der elevene får 2. fremmedspråk fra 4.klasse.

468 - Tilby gratis norskopplæring til barn med innvandrerbakgrunn

469

470 **Tilpasset opplæring for alle**

471 Skolene har et ansvar for å tilby tilpasset opplæring og spesialpedagogisk kompetanse som er
472 nødvendig for å hjelpe den enkelte elev. En tett oppfølging de første skoleårene kan begrense
473 frafallet i videregående skole.

474 **Bærum Venstre vil**

475 - sette inn støttetiltak enda raskere enn i dag.

476 - Avbyråkratisere og forenkle prosessen med utredning, vedtak og utforming av tilbud.

477 **Venstre vil styrke elevenes evne til innovasjon og nyskaping**

478 Arbeidslivet etterspør innovasjon, kreativitet, teknologiinnsikt og sosial kompetanse. Skapende
479 prosesser innen de estetiske fagområdene kan tilby denne kompetanse. Produksjon innen estetiske
480 fag gir elevene kunnskap i utviklingsprosesser fra ide til ferdig produkt, tverrfaglige samarbeid, evne
481 til å vurdere kvalitet og trening i å prestere.

482

483 **Bærum Venstre vil**

484

485 - Stille høye krav til fagkompetanse og vil ha en helhetlig satsning på å integrere kunstfagene i skolen
486 i synergi med basisfagene.

487 - Få et bedre samarbeid om materielle ressurser, fagtilbud og kompetanseflyt mellom kultur- og
488 utdanningssektoren i kommunen

489 - Prioritere ressurser som gjør det mulig å ansette lærere og pedagoger med fagkompetanse i de
490 estetiske fag.

491

492 **Skole- og barnehagebygg og læremidler**

493 Venstre ønsker fortsatt oppgradering av barnehage- og skolebygg. Elever trenger ute- og innearealer
494 som er utfordrende og inspirerende, relevant utstyr til undervisning og muligheter til ekskursjoner,
495 og bygg med godt inneklima.

496 **Bærum Venstre vil**

497

498 - Oppgradere rom og utstyr ved skolene kontinuerlig og legge til rette for økt bruk av ressurser som
499 er tilgjengelig eksternt.

500 - At fremtidige bygg kan fungere som kulturelle nærmiljøsentra og inneholde eksempelvis
501 folkebibliotek, idrettshall, møteplasser for uorganiserte og organiserte fritidsaktiviteter.

502 - Komme raskere i gang med vedlikehold av eksisterende bygg og vil ha en prioriteringsliste for
503 nybygg av barnehager og skoler.

504 - Bygge ny Levre barneskole og Hauger ungdomsskole. Venstre er også åpen for en ny samlet barne-
505 og ungdomsskole for Levre og Hauger.

506 - Ikke legge ned noen av våre spesialskoler, men utvikle dem videre.

507 - Bærum skal bli en foregangskommune i landet på anti mobbe-arbeid.

508

509 **Kultur-, idrett og fysisk utfoldelse bør være en del av heldagsskolen**

510 I dag opplever mange foreldre at tiden de har sammen med barna brukes til å frakte dem til og fra
511 forskjellige fritidsaktiviteter som foregår etter den normale arbeidstidens slutt, oftest i regi av de
512 mange frivillige idretts- og kulturorganisasjonene i Bærum. For andre familier er det ikke økonomisk
513 mulig å la barna delta på slike fritidsaktiviteter, noe som gjør at barna blir mindre aktive, som igjen
514 reduserer deres livskvalitet og skaper fremtidige helseproblemer.

515 Samtidig er skolen tidlig ferdig, noe som betyr at barna enten tilbringer flere timer i SFO, eller at en
516 av foreldrene (i de fleste tilfeller mor) jobber redusert arbeidstid for å være hjemme med barna.
517 Dette har store økonomiske konsekvenser for den enkelte familie så vel som for samfunnet. En
518 løsning på dette kan være at idretts- og kulturaktiviteter integreres i skolen, slik det gjøres i mange
519 andre land. Skoleidrett og dans gir barn et høyere aktivitetsnivå uten at det går utover andre fag. Det
520 gjør det lettere for barn fra vanskeligstilte familier å delta, og betyr at tiden etter arbeidstid gis
521 tilbake til familien. For å opprettholde den viktige rollen frivillige organisasjoner som idrettslag osv.
522 har, kan dette med fordel gjøres i samarbeid med disse.

523 **Venstre vil**

- 524 - Gjennomføre et prøveprosjekt der frivillige organisasjoner og idrettslag samarbeider med
525 skolen for å tilby idretts- og kulturaktiviteter som del av SFO.

526 **Kultur, kunst, stedsutvikling og helse**

527

528 **Kulturtilbud og -deltagelse gir mening gjennom hele livet**

529 Kulturell deltagelse og - opplevelse gir økt livskvalitet og mening i hverdagen, det styrker vår
530 identitet, de sosiale båndene mellom oss og det gir bedre helse. Derfor er det viktig at Bærums
531 borgere kan være kulturelt aktive gjennom hele livsløpet. Kulturell deltagelse, skapende aktiviteter
532 bør være en naturlig del av vår hverdag, og integreres i barnehager, skole og SFO, i omsorgs- og
533 behandlingstilbud til funksjonshemmede, syke, eldre og på arbeidsplasser.

534 **Bærum Venstre vil**

535 - Tilrettelegge for en sterkere og tydeligere deltakelse i kulturlivet i Bærum for den delen av
536 befolkningen som ikke har sin opprinnelse i kommunen, men som har kommet til kommunen av ulike
537 årsaker, blant annet som flyktninger og innvandrere.

538 - Integrere kulturaktiviteter i steds og arealplanlegging og i utformingen av barnehager og skoler.

539 - Gjøre tilgjengelig offentlige barnehager og skoler til kulturformål etter skoletid.

540 - Løfte frem mere av vår lokale kulturhistorie, og definere og bestemme bevaring av områder med
541 arkitektur og hageanlegg fra ulike epoker helt frem til vår egen tid.

542 **Bærum - en kulturkommune**

543 Bærum kommune har gjennom flere år bidratt til å legge til rette for et bredt profesjonelt
544 kulturtilbud som leverer produksjoner og tilbud på et høyt prestasjonsnivå. Vi ønsker at borgerne
545 skal velge kulturtilbud i sitt nærmiljø i fremtiden.

546 Vi ønsker også at flere profesjonelle kunstnere skal besøke og bo og arbeide i kommunen. De er et
547 viktig bidrag til å videreutvikle mangfoldet i kulturen, og et bidrag til nyskaping og vitalisering av
548 byrom og næring. Bærum er en innflytterkommune, der folk har sine opprinnelige røtter både andre
549 steder i Norge og i helt andre land og kulturer. Dette mangfoldet er det viktig at vi speiler i
550 kulturtilbudene.

551 **Venstre vil:**

552 - Bidra til å etablere flere næringsklynger for kunstnere,

553 - Legge til rette for at profesjonelle kunstnere får tilgang til egnede rimelige lokaler, prosjektrom og
554 kunstnerboliger for kortere perioder.

555 - Legge til rette for utveksling, samarbeidsprosjekter og arbeidsopphold i kommunen for kunstnere
556 fra andre land.

557 - Kulturtilbud skal være synlig og tilgjengelig for alle borgere og et tydelig innslag i byrommene.

558 - Styrke formidlingsprosjekter som henvender seg til nye publikumsgrupper, grupper som ofte faller
559 utenom som for eksempel førstgenerasjons innvandrere og som bidrar til å gi positiv identitet i
560 stedsutvikling.

561 - Sikre produksjonsvilkår slik at kulturinstitusjonene i Bærum kan levere kulturopplevelser av høy
562 kvalitet til bredden av sine borgere.

563 - Kommunen skal ha større råderett over midlene til Den kulturelle skolesekken som nå forvaltes av
564 fylket.

565 **Samfunnsansvar og lokal kulturproduksjon**

566 Venstre vil ha flere lokale kulturproduksjoner fordi de bidrar til vitalisering og verdiskaping som hele
567 samfunnet drar nytte av. Kultur har effekter på handel og det kan knytte sammen ulike fagområder
568 og samfunnsområder.

569 **Venstre vil**

570 - Etablere et produksjonsfond for kultur i samarbeid med lokalt næringsliv for prosjekter som på
571 enestående vis engasjerer, utfordrer og integrerer kunst/kultur med andre fagområder innen
572 utdanning/forskning, helse eller næringsliv.

573

574 **Kultur og helse**

575 Kulturopplevelser og -deltagelse både former og bekrefter vår identitet. Det bidrar til selvforståelse
576 og uttrykksevne noe som igjen gir oss styrke til å forme et meningsfylt og selvstendig liv.

577 Kulturopplevelser og -deltagelse og aktiv skapende virksomhet bidrar til økt livskvalitet, gir mening,
578 økt sosialisering og styrker vår kulturelle identitet. Det representerer en arena der vi kan utvikle og
579 dyrke våre kreative og kommunikative evner uansett bakgrunn og forutsetninger. Dette er særdeles
580 viktig for vår innvandrerbefolkning og grupper som opplever å stå utenfor.

581 Kunst og musikkens betydning for allmenn helse og psykisk helse er dokumentert både i terapeutisk
582 og i sosial sammenheng, likeledes som verktøy i å bedre læringsprosessen hos barn. (Se mere om
583 dette i kapittelet om Skole og oppvekst.)

584 Musikkterapi for pasientgrupper som demente og alzheimerpasienter har en positiv effekt på
585 livskvalitet og evne til kommunikasjon helt til siste sykdomsforløp.

586 Mange ungdommer opplever depresjoner og psykiske lidelser på grunn av for eksempel høye
587 forventninger til egne prestasjoner og utseende. For mange medfører det et lavt og destruktivt
588 selvbilde og et usunt syn på egen kropp som fører til langvarige og kompliserte sykdomsforløp.

589 **Venstre vil:**

590 - Ha en kompetent integrasjon av kulturtilbud og terapeutisk basert behandling i helsetjenestens
591 tilbud.

592 - Gjøre dagens forsøksprosjekt med musikkterapi i eldreomsorgen permanent og et tilbud for alle
593 institusjoner.

594 - Ha flere musikk- og kunstterapeutiske stillinger tilknyttet helsetjeneste, barnehage og skole, alders-
595 og sykehjem, og sykehus.

596 - Styrke kulturtilbud skreddersydd for alvorlig syke barn på sykehus og i andre
597 behandlingsprogrammer.

- 598 - Styrke musikk og kulturtilbudet til spedbarn og barn og dere foresatte frem til skolealder.
- 599 - Gi muligheter for lavinntektsfamilier til for eksempel å kunne delta på musikk- og kulturskolen.
- 600

601 **Vis varme – Venstres helse- og sosialpolitikk for Bærum**

602

603 En by er et sted hvor man kan bli født, utdannes, arbeide, nyte sin alderdom og så dø med verdighet,
604 hvis man så ønsker - det skal ha de tilbud som kreves for hele livsløpet. Bærum har i dag det meste av
605 disse tingene, men vi må kjempe for at dette skal bli enda bedre i fremtiden.

606 Bærum er også en by full av ressurssterke mennesker, så vi har ingen unnskyldning for ikke å ta godt
607 vare på de svakeste blant oss. Vi må bli flinkere til å verne om, og tale på vegne av, de som ikke kan
608 verne om eller tale på vegne av seg selv.

609 **Et helsetilbud for hele livet**

610 Å leve hele livsløpet i Bærum – med trygghet fra vugge til grav – forutsetter at:

611 Bærum Sykehus blir et områdesykehus drevet av fagfolk, som minst tilbyr føde, intensiv, ortopediske
612 og andre enklere operasjoner, som det sømmer seg en by på nesten 120.000 innbyggere;

613 Vi skaper trygghet og verdig omsorg for alle Bæringere som trenger det, uansett alder,
614 funksjonshemming eller psykososiale problemer; og

615 At vi er åpne for både nye og tradisjonelle måter å levere et godt tjenestetilbud til Bærums
616 innbyggere, ved å fokusere på kvaliteten som leveres og ikke hvem som leverer den.

617 **Venstre vil:**

618 *Ha et fullverdig helsetilbud for Norges femte største by:*

619

- 620 - Kjempe på regionalt og nasjonalt nivå for at Bærum Sykehus skal opprettholdes og styrkes
- 621 som områdesykehus, i eller utenfor Vestre Viken HF.
- 622 - Sikre at Bærums innbyggere har tilgang til en fullverdig føde-, akutt-, intensiv-,
- 623 indremedisinsk og ortopedisk kirurgisk avdeling uten å reise til nabofylket.

624

625 **Psykisk helse er også helse:**

626 Bærum Venstre ønsker å styrke førstelinjetjenesten. Den beste hjelpen får vi der vi bor. Flere enn
627 tidligere rammes av en psykisk lidelse i løpet av livet. De samfunnsøkonomiske kostnadene er store.
628 Tidlig innsats og forebygging kan forhindre at lettere lidelser får utvikle seg til tyngre lidelser, som må
629 håndteres av spesialisthelsetjenesten.

630 **Venstre vil:**

631 *Være rausere med vanskeligstilte:*

- 632 - Slåss videre for "Skjeve hus" for mennesker med dårlig boevne
- 633 - Styrke hjelpetilbudene innen rus og psykiatri, og styrke lavterskeltilbud og ordninger som
- 634 hjelper vanskeligstilte inn i arbeidslivet.
- 635 - Øke kompetansen og ressursene i det kommunale barnevernet.

636

637 **Være pådrivere for en individuelt innrettet eldreomsorg:**

- 638 - Skreddersy tjenester og tilbud til den enkeltes behov
- 639 - Støtte frivillig engasjement og aktivt bruke de eldre som ressurs i barnehager, skoler,
- 640 bibliotek og på andre områder i kommunen
- 641 - Ha varierte og fleksible botilbud for eldre, inkludert en omlegging av omsorg til færre på
- 642 sykehjem og flere i bemannede omsorgsboliger.
- 643 - Støtte forebyggende helsetiltak som stimulerer til sosialisering, fysisk og mental aktivitet
- 644 blant eldre, som for eksempel "strøsandprosjektet" - der eldre og uføre får tildelt strøsand
- 645 for å redusere skader ved fall, øke trygghet og forbedre mobilitet.
- 646 - Gi støtte til opplæring av eldre i bruk av informasjonsteknologi, for at de skal kunne fullt ut ta
- 647 del i det moderne teknologisamfunnet.

648 **Satse på forebyggende arbeid blant barn og unge:**

- 649 - Vektlegge forebyggende helsetiltak og opplysningsarbeid om den enkeltes ansvar for egen
- 650 helse.
- 651 - Videreføre tilbud om ettervern til barnevernsbarn utover de lovpålagte 18 år opp til 23 år.
- 652 - Støtte ikke-organiserte aktiviteter og møtesteder tilrettelagt for ungdom.
- 653 - La en større del av tippemidlene få komme breddeidretten og ikke-organiserte aktiviteter
- 654 direkte til gode.
- 655 - Prioritere tilbud der alle kan delta uavhengig og økonomisk evne.

656 **Bidra til en enklere hverdag for funksjonshemmede:**

- 657 - Videreutvikle funksjonshemmedes brukermedvirkning og sikre reell innflytelse på egen
- 658 livssituasjon
- 659 - Flere turveier, turstier og tilrettelagte fritidsaktiviteter for funksjonshemmede.
- 660 - Skjerme helse- og sosialtilbudet for grupper med lav inntekt, og ha gode avlastningstiltak for
- 661 de med store omsorgsbyrder.

662

663 **Næringslivet er en viktig bidragsyter for å løse utfordringer i**

664 **helsesektoren:**

665 Helse er et område der det offentlige har et hovedansvar for å sikre et godt tilbud til alle som trenger

666 det. Samtidig er det ikke begrepene «offentlig eller privat» som er det viktigste kriteriet, men

667 seriøsitet og kvalitet. Bærum Venstre mener at vi i samarbeid med næringslivet kan bidra til løsninger

668 på utfordringer knyttet til eldrebølgen og målgrupper som trenger tilrettelagt bistand.

669 Mens man stimulerer til offentlig-privat samarbeid i kommunens tjenester er det derfor viktig at

670 faglighet og kompetanse er i fokus. Kompetanse lønner seg på sikt, alltid. Det er billigere å ansette

671 ufaglærte, men kostnaden for tjenestemottagere/pasient og kommunen selv er høy.

672 **Verdighet, medvirkning og selvstendighet**

673 Vi ønsker at mennesker skal klare seg lenger hjemme, både for den enkeltes skyld og for samfunnets

674 fordel. Da må man ha fagutdannede ansatte som vet hva som kreves for nettopp å nå dette målet.

675 Verdighet og brukermedvirkning står i fokus for Venstre.

676 Meningsfulle dager er også en viktig del av en verdig tilværelse. Også i en institusjon eller bolig med
677 service bør det være mulighet for meningsfulle dager. Dessverre kjeder mange seg og er ensomme til
678 det utholdelige. Ikke alle har pårørende som kan fylle dette tomrommet. Det å plassere en
679 institusjon for eldre ved siden av en barnehage har ofte blitt et alibi for at man har gitt mening og
680 glede. Sannheten er nok mer at man hadde hatt mer glede av å legge f.eks. et bibliotek inne i en
681 institusjon for å samle ulike aldersgrupper.

682 I dag er muligheten for samarbeid med frivillige stor, men man er avhengig av at dette blir enkelt å
683 organisere, ikke et nytt byråkrati.

684

685 **Venstre vil:**

- 686 - Ha et fokus på kvalitet i alle ledd, uavhengig av hvem som leverer en tjeneste.
- 687 - Bygge videre på medarbeideres kompetanse ved å gi større fagutviklingsmuligheter for
688 ansatte.
- 689 - Øke graden av brukermedvirkning og hverdagsmestring for å gi verdighet i tilværelsen.
- 690 - Ha en mer nyansert og innovativ tilnærming til å skape meningsfulle dager for brukere og
691 pasienter.
- 692 - Satse på funksjonelle, miljøvennlige institusjonsbygg som gir gevinster i det lange løp.

693 **Fattigdom hindrer fri utfoldelse i kultur, idrett og musikkarenaen for barn.**

694 De fleste har det bra i Bærum. Likevel er det mange som opplever å stå utenfor fellesskapet.
695 Fattigdom i Bærum betyr ikke å ha råd til mat, men om manglende mulighet til å delta i
696 fritidsaktiviteter og på den sosiale arena. Spesielt sårbare er aleneforsørgere og lavinntektsfamilier.

697 **Barnehage er spesielt viktig for lavinntektsfamilier og minoritetsspråklige**

698 Grunnlaget for veltilpassede og aktive mennesker legges tidlig i barneårene, gjennom lek og sosial
699 aktivitet. I dagens samfunn foregår dette hovedsakelig i barnehagen, noe som gjør det viktig at alle
700 har mulighet til å delta fullt ut. Leken er med på å utvikle språket, kreativiteten og evnen til å løse
701 problemer, og barnet lærer noe om hvordan verden fungerer både sosialt og fysisk.

702 Venstre vil at tospråklige barn skal lære seg norsk så tidlig som mulig. Derfor er det viktig at barna
703 tilbys språkstimulering i barnehagen.

704 **Venstre vil:**

- 705 - Sikre at alle barn fra økonomisk vanskeligstilte familier har gratis tilgang på fritidsaktiviteter.
- 706 - Sørge for gratis kjernetid for alle 3-5 åringer fra lavinntektsfamilier og differensiert
707 foreldrebetaling i barnehage, SFO og kommunale kulturaktiviteter.
- 708 - Styrke ulike tiltak for å hjelpe vanskeligstilte inn i arbeidslivet.
- 709 - Styrke kommunehelsetjenesten og styrke det psykiske helsearbeidet i kommunene.
- 710 - Styrke skolehelsetjenesten og skaffe flere nye helsesøstre og sosialarbeidere i
711 ungdomsskolen.

712 **En inkluderende innflytterkommune**

713 Bærum, med vår dynamiske økonomi og sentrale beliggenhet, er en kommune med en stor andel av
714 innflyttere – fra andre deler av Norge så vel som andre land i og utenfor Europa. Vi som bor i Bærum

715 er ikke overrasket over at folk vil bo her, men vi er heller ikke blinde for utfordringene dette kan føre
716 med seg. Som et sosialliberalt parti ønsker Venstre at liberale prinsipper om respekt for felles
717 verdier, toleranse for meningsforskjeller og en glede over å møte andre kulturer skal stå i sentrum av
718 vår politikk på dette området.

719 Venstre vil:

- 720 - Opprette en innflytterservice, for å hjelpe næringslivet å tiltrekke seg nødvendig kompetanse
- 721 fra utlandet, så vel som å hjelpe andre innflyttere å tilpasse seg livet i Bærum.
- 722 -

723 **Unge med minoritetsbakgrunn**

724 Bærum Venstre ønsker å ha spesielt fokus på barn og ungdom med minoritetsbakgrunn. Mange
725 opplever utfordringer i skolen, med språk og kulturell tilhørighet.

726 Det er et grunnleggende sosialliberalt prinsipp at alle i samfunnet skal ha så likt *utgangspunkt* som
727 mulig, slik at man har reell valgfrihet. Venstre ønsker derfor å styrke morsmåls- og norskundervisning
728 for barn med minoritetsbakgrunn.

729 Oppveksten som minoritetsborger i et majoritetssamfunn kan være vanskelig, og gir psykososiale
730 utfordringer for både barn og foreldre. Venstre ønsker å styrke utekontaktilbudet og andre tiltak
731 som kan hindre frafall, marginalisering eller radikalisering av minoritetsbakgrunn.

732 **Å få vanskeligstilte inn i arbeidslivet er bra for både samfunn og individ.**

733 Ikke-vestlige innvandrere har lavere yrkesdeltakelse og høyere arbeidsledighet enn befolkningen for
734 øvrig og er overrepresentert i gruppen med vedvarende lavinntektsproblemer. Ikke-vestlige
735 innvandrere har vanskeligere for å få en fast tilknytning til arbeidslivet.

736 Enslige forsørgere er også en gruppe med lavere yrkesdeltakelse enn befolkningen for øvrig som er
737 overrepresentert blant personer med vedvarende lavinntektsproblemer.

738 Kommunen og NAV må samarbeide tettere for å øke sysselsettingen for de som står utenfor.
739 Kommunen som arbeidsgiver må legge til rette for å tilrettelegger for tilgjengelige praksisplasser og
740 gi gratis norskopplæring for minoritetsspråklige analfabeter slik at overgangen til jobb blir så enkel
741 som mulig.

742

743 **Liberala verdier i praksis – Venstres visjon for demokrati og** 744 **forvaltning i Bærum**

745 *Kvalitetstjenester er viktigere enn struktur*

746 Venstre ønsker å gi Bærums borgere det beste og mest kostnadseffektive tjenestetilbudet, samtidig
747 som vi øker deres innflytelse over egen hverdag. Dette krever en sterk kommuneforvaltning, gjerne
748 med oppgaver overført fra statlig og fylkeskommunalt nivå, noe Venstre vil arbeide for både i Bærum
749 og på Stortinget.

750 Det er ikke sikkert at dagens organisering av Bærum kommune er den mest hensiktsmessige
751 strukturen for dette, og vi er derfor åpne for andre løsninger sammen med våre nabokommuner.
752 Hensynet til borgerne kommer før hensynet til dagens organisasjon.

753 *Åpenhet gir bedre resultater*

754 Et av demokratiets viktigste prinsipper er at åpne politiske og administrative prosesser gjør borgerne
755 mer engasjert og gir bedre resultater. For å forbedre dette i Bærum ønsker Venstre å gjøre det
756 lettere for borgerne å få informasjon om hva som skjer i forvaltningen, uten å måtte lete det frem fra
757 kilder de ikke har noe forhold til.

758 *Digital forenkling er nødvendig*

759 Vi er i større og større grad vant til å ha digital tilgang til forskjellige tjenester, og gjerne også
760 valgfrihet mellom de forskjellige digitale verktøyene våre – telefon, datamaskin eller nettbrett. Selv
761 om kommunen ikke skal bruke store ressurser på å være ledende i denne utviklingen, er det viktig at
762 man ikke henger for langt bak utviklingen i resten av samfunnet, og i privat næringsliv spesielt.
763 Kommunen bør derfor samarbeide med private eller andre offentlige aktører for å digitalisere
764 tjenester, med åpne standarder der dette er mulig.

765 **Bærum Venstre vil:**

- 766 - Arbeide for at kommunen skal overta tjenester og oppgaver fra statlig og fylkeskommunalt
767 nivå som følge av en kommunereform;
- 768 - Vurdere tett samarbeid eller sammenslåing med kommuner som Asker, Hole og andre
769 nærliggende kommuner, for å skape en stor kommune bedre rustet til å utføre disse
770 oppgavene;
- 771 - Øke åpenhet i forvaltningen og engasjement blant borgerne ved å publisere informasjon om
772 saker og prosesser i både tradisjonelle og nye, sosiale medier, og i enda større grad enn i dag.
- 773 - Tilby helhetlige og brukervennlige digitale løsninger basert på åpne standarder i samarbeid
774 med andre aktører med riktig kompetanse.